

Sluttrapport for prosjekt

«Mer vekst i Grenland – utvikling i by og omland» fase 2 2015-2018

Innhold

1. Innledning	3
2. Gjennomføring av delprosjekt 1 – Ny strategisk næringsplan (SNP) for Grenland	3
2.1 Mål for delprosjektet:.....	3
2.2 Organisering av delprosjektet:	3
2.3 Aktiviteter i delprosjektet:	4
2.3.1 Helhetlig næringsanalyse for Grenland.....	4
2.3.2 Omdømmeundersøkelse	4
2.3.3 Dialogprosesser og forankring.....	4
2.3.4 Utforming av forslag til SNP	4
2.3.5 Implementering:.....	5
2.4 Presisering av eventuelle endringer underveis i gjennomføringen av delprosjektet	5
3. Gjennomføring av delprosjekt 2 – Regionens næringsarealer	5
3.1 Mål for delprosjektet:.....	5
3.2 Organisering av delprosjektet:	6
3.3 Aktiviteter i delprosjektet:	6
3.3.1 Utarbeidelse av felles strategi for næringsarealer for Grenland	6
3.3.2 Etablering av kartverktøy for presentasjon av næringsarealer.....	7
3.3.3 Pilotprosjekt for fortetting av næringsarealer og forstudie om næringsutvikling i sentrum. 8	
3.4 Presisering av eventuelle endringer underveis i gjennomføringen av delprosjektet	8
4. Gjennomføring av delprosjekt 3 – Deltakelse som pilotregion i «Skandinavisk vekstkultur – tillit som vekstfaktor»	8
4.1 Mål for delprosjektet:.....	9
4.2 Organisering av delprosjektet:	9
4.3 Aktiviteter i delprosjektet:	9
4.4 Presisering av eventuelle endringer underveis i gjennomføringen av delprosjektet	9
5. Vurdering av oppnådde resultater	9
5.1 Vurdering av resultater i delprosjekt 1.....	9
5.2 Vurdering av resultater i delprosjekt 2.....	9
5.3 Vurdering av resultater i delprosjekt 3.....	10
5.4 Samlet vurdering av resultater i prosjektet «Mer vekst i Grenland» fase 2 og antatte langsiktige effekter	10
6. Vurdering av nytten av å delta i Byregionprogrammet	10
Vedlegg:	12

1. Innledning

På oppdrag fra de seks grenlandskommunene, Skien kommune, Porsgrunn kommune, Bamble kommune, Siljan kommune, Drangedal kommune og Kragerø kommune, har Grenlandsregionen deltatt i Byregionprogrammet (BYR) med prosjektet «Mer vekst i Grenland – utvikling i by og omland».

Prosjektets overordnede mål er å forsterke samspillet mellom grenlandskommunene for å øke konkurransekraften som næringsregion.

Grenland deltok i BYR fase 1 i 2014-2015. Grenlands deltakelse i fase 1 var organisert gjennom de to delprosjektene «Samfunnsanalyse med fokus på næringsliv» og «Kartlegging av næringsarealer». Anbefalinger fra dette arbeidet ble lagt til grunn for Grenlands deltakelse i fase 2.

I BYR fase 2, har prosjekt vært tredelt, i form av tre delprosjekter:

- Delprosjekt 1 har omhandlet ny strategisk næringsplan for Grenland, herunder utforming av kunnskapsgrunnlag, dialogprosesser og forankring, utforming av forslag til plan, og implementering av plan.
- Delprosjekt 2 har omhandlet regionens næringsarealer, herunder utarbeidelse av en strategi for næringsarealer og etablering av et kartverktøy for presentasjon av næringsarealer. Pilotprosjektet om fortetting av næringsarealer og forstudie om næringsutvikling i sentrum er ikke gjennomført.
- Delprosjekt 3 har omhandlet deltakelse som caseregion i Telemarkforsknings prosjekt «Skandinavisk vekstkultur – tillit som vekstfaktor».

Denne sluttrapporten gjør rede for gjennomføringen av prosjektet «Mer vekst i Grenland utvikling i by og omland» fase 2. Rapporten beskriver delprosjektene og gjennomførte aktiviteter fra høst 2015 til vår 2018. Avslutningsvis gis det en vurdering av oppnådde resultater og nytten av å delta i BYR. En samlet kostnadsoversikt for prosjektet per 1.9.18 er lagt ved som vedlegg 1. Prosjektrengskapet er revidert av Telemark kommunerevisjon. Revisors beretning foreligger som vedlegg 2.

Strukturen i sluttrapporten samsvarer med kravene Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har satt for sluttrapporteringen.

2. Gjennomføring av delprosjekt 1 – Ny strategisk næringsplan (SNP) for Grenland

Delprosjekt 1 har omhandlet ny strategisk næringsplan (SNP) for Grenland, herunder kunnskapsgrunnlag, utarbeidelse av plan, dialogprosesser, forankring og implementering av ny SNP.

2.1 Mål for delprosjektet:

Effekt mål: Netto tilvekst av arbeidsplasser og større attraksjonskraft i Grenland
Resultat mål: En ny felles strategisk næringsplan (SNP) for Grenland

2.2 Organisering av delprosjektet:

Prosjekteier: De seks grenlandskommunene.
Prosjektansvarlig: Karianne Resare/Grenlandssamarbeidet
Prosjektleder: Hanne Gro Haugland/Vekst i Grenland (ViG)
Styringsgruppe: Rådmennene i Grenland og fylkesrådmannen i Telemark

Prosjektgruppe: Representanter fra næringsliv, administrasjonen i grenlandskommunene, Telemark fylkeskommune (TFK) og virkemiddelapparat
Arbeidsgruppe: Representanter fra ViG og TFK

2.3 Aktiviteter i delprosjektet:

Arbeidet med SNP har vært delt inn i følgende bolker:

1. Helhetlig næringsanalyse for Grenland
2. Omdømmeundersøkelse
3. Dialogprosesser og forankring
4. Utforming av forslag til SNP
5. Implementering av SNP

2.3.1 Helhetlig næringsanalyse for Grenland

Som anbefalt i samfunnsanalysen gjennomført i fase 1, ble det utarbeidet en helhetlig næringsanalyse for Grenland: «Næringsutvikling i Grenland – muligheter og utfordringer». Analysen ble utarbeidet av Menon Business Economics i 2015. Analysen er en del av kunnskapsgrunnlaget som ble lagt til grunn for utarbeidelsen av ny SNP.

Rapporten med analysen foreligger som vedlegg 3.

2.3.2 Omdømmeundersøkelse

Som anbefalt i samfunnsanalysen gjennomført i fase 1, ble det gjennomført en omdømmeundersøkelse for Telemark. Undersøkelsen ble utført av Ipsos i 2015. Funnene fra undersøkelsen er en del av kunnskapsgrunnlaget som ble lagt til grunn for utarbeidelsen av ny SNP.

Rapporter fra undersøkelsen foreligger som vedlegg 4-7.

2.3.3 Dialogprosesser og forankring

I forbindelse med utformingen av forslag til SNP ble det gjennomført en bred dialogprosess. Det ble gjennomført en rekke møter med næringsliv, virkemiddelapparat, forskning- og kunnskapsmiljøer, m.fl., i regionen. I tillegg ble det arrangert tre større innspillmøter:

- Dialogmøtet med næringsliv 29.02.16.
- Oppfølgingsmøte 2.05.16

For å sikre en god forankring av prosessen og forslag til ny SNP ble det gjennomført jevnlig orienteringer om arbeidet i ordførerkollegiet og rådmannsgruppen i Grenlandssamarbeidet. Det ble også arrangert en større workshop 8.03.16. med formannskapene i alle de seks grenlandskommunene og hovedutvalg for næring i TFK. I tillegg orienterte prosjektleder jevnlig om prosessen og planforslaget i politiske utvalg/formannskap i grenlandskommunene og fylkeskommunen der dette var ønskelig.

Administrative representanter fra grenlandskommunene og fylkeskommunen har vært involvert via deltakelse i styringsgruppe, ressursgruppe og intern arbeidsgruppe i prosjektet.

Det ble jevnlig gjennomført styringsgruppemøter, prosjektgruppemøter, samt en rekke interne arbeidsmøter, underveis i prosessen. Det ble også gjennomført en møteplass om tema byutvikling 23.08.16.

2.3.4 Utforming av forslag til SNP

Basert på innspillene gitt i dialogprosessen ble det utformet et første forslag til SNP. Grenlandsrådet vedtok i møte 3.06.2016 å legge dette forslaget ut til høring til næringsliv og andre eksterne aktører.

Det ble mottatt totalt ni uttalelser som alle ble vurdert. Høringsuttalelsene viste samlet en god oppslutning om forslag til SNP med visjon, mål og strategiske grep.

Et endelig forslag til SNP ble lagt frem for Grenlandsrådet 23.09.16. Forslaget ble vedtatt og deretter oversendt grenlandskommunene for videre politisk behandling. Den politiske behandlingen i kommunene ble gjennomført i perioden november og desember 2016 med positivt utfall. Ny SNP trådte i kraft 1.1.2017.

Ny SNP har ett mål: Økt antall arbeidsplasser, minst tilsvarende landsgjennomsnittet. Skal regionen nå målet må den stå samlet, bli mer synlig og enda mer attraktiv. Dette gjenspeiles derfor i planens visjon og tre innsatsområder. Innenfor innsatsområdene er det en rekke strategiske grep som bygger opp under målet. Planen foreligger som vedlegg 8.

2.3.5 Implementering:

Parallelt med SNP-prosessen startet prosjektet et arbeid med utarbeidelse av en tiltaksplan tilhørende SNP. Tiltaksplanen var sett å være det operative verktøyet for gjennomføringen av SNP. Ordførerkollegiet besluttet i møte 9.11.16 å stille prosessen med tiltaksplanen i bero.

SNP er grenlandskommunenes plan og følges opp av kommunene, bl.a. gjennom Vekst i Grenland. SNP ligger til grunn for ViGs handlingsplaner, og er derigjennom implementert i regionens næringsutviklingsarbeid.

2.4 Presisering av eventuelle endringer underveis i gjennomføringen av delprosjektet

Delprosjektet ble i all hovedsak gjennomført etter fastsatt prosjekt- og fremdriftsplan, men med noen mindre forsinkelser. Arbeidet ble igangsatt noe senere enn planlagt, pga. begrenset kapasitet hos Vekst i Grenland. Det ble i tillegg bestemt underveis å sende forslag til plan ut på høring, for å sikre ytterligere medvirkning og forankring. Dette forsinket prosessen noe.

Endringene er gjort rede for i tidligere delrapporteringen til KMD.

3. Gjennomføring av delprosjekt 2 – Regionens næringsarealer

Delprosjekt 2 har omhandlet regionens næringsarealer, herunder utarbeidelse av en strategi for næringsarealer, etablering av et kartverktøy for presentasjon av næringsarealer, pilotprosjektet om fortetting av næringsarealer og forstudie om næringsutvikling i sentrum.

3.1 Mål for delprosjektet:

- Effektmål:
- Sikre attraktive næringsarealreserver på lang sikt i Grenland
 - Sikre samsvar mellom næringsarealreserver og behov på lang sikt i Grenland
 - Sikre et variert utvalg av ledige næringsarealer med ulike kvaliteter egnet for ulike typer virksomheter
 - Sikre effektiv arealutnyttelse av næringsarealer.
 - Støtte opp under prinsippene for lokalisering i Regional plan for areal- og transport for Grenland
 - Skape mer enighet på tvers av kommunegrenser om lokalisering og prioritering av næringsareal slik at Grenland fremstår som en enhet i næringsammenheng
 - Gi grunnlag for prioriteringer av langsiktige samferdselsinvesteringer koblet til næringsareal

- Legge til rette for en næringspolitikk som skal gjøre Grenland mer konkurransedyktig og nå overordnede mål om befolkningsvekst og bærekraft, jamfør hovedmål i ATP Grenland/ATP Telemark

Resultatmål:

- Felles kartløsning for næringsarealer.
- Felles strategi for næringsarealer i Grenland.
- Etablert en strategi for fortetting av ett utvalgt næringsområde i Grenland.
- Økt kunnskap om næringsutvikling i sentrumsområdene.

Prosessmål: Omforent strategi hos private og offentlige aktører som bidrar til å forene krefter mot felles mål. Arbeidet skal koordineres med utarbeidelsen av ny SNP (delprosjekt 1).

3.2 Organisering av delprosjektet:

Oppdragsgiver: De seks grenlandskommunene.
 Prosjektansvarlig: Karianne Resare/Grenlandssamarbeidet
 Prosjektlederteam: Jorid Heie Sætre/ Telemark fylkeskommune, Øyvind Solbakken/Vekst i Grenland og Karianne Resare/Grenlandssamarbeidet
 Styringsgruppe: Rådmennene i Grenland og fylkesrådmannen i Telemark.
 Prosjektgruppe: Fagpersoner fra kommunene, fylkeskommunen, Grenlandssamarbeidet og Vekst i Grenland.
 Arbeidsgruppe: Representanter fra regionens næringsliv

3.3 Aktiviteter i delprosjektet:

Arbeidet har vært delt inn i følgende bolker:

1. Utarbeidelse av felles strategi for næringsarealer for Grenland
2. Etablering av kartverktøy for presentasjon av næringsarealer
3. Pilotprosjekt for fortetting av næringsarealer
4. Næringsutvikling i sentrum – forstudie

3.3.1 Utarbeidelse av felles strategi for næringsarealer for Grenland

Som et grunnlag for strategiarbeidet ble det i 2015 gjennomført en kartlegging av næringsarealer og en analyse av fremtidig behov (vedlegg 9). Kartleggingen viste at Grenland i sum har store næringsarealreserver. Men næringsarealer er likevel ikke alltid «hyllevare». Det er i mange tilfeller behov for regulering og opparbeiding av infrastruktur før arealene kan tas i bruk. Dette er kostbare og tidkrevende prosesser, og det er ikke realistisk å gjennomføre dette for alle næringsarealer samtidig. Det ble derfor viktig å gjøre en strategisk prioritering av hvilke arealer kommunene skal ha mest fokus på. Næringslivet anmodet om at man i felleskap prioriterte arealer med størst verdiskapning og størst ringvirkninger for regionen.

Basert på dette ble det utarbeidet et forslag til felles strategi. Selve arbeidet ble gjennomført av prosjektgruppen bestående av fagpersoner fra kommunene, fylkeskommunen, Grenlandssamarbeidet og Vekst i Grenland. Arbeidsgruppen med representanter fra regionens næringsliv har bidratt med kvalitetssikring og innspill til kartleggingsarbeidet og til strategiarbeidet. Det ble jevnlig gjennomført styringsgruppemøter, hvor rådmennene i grenlandskommunene og fylkeskommunen ble orientert om arbeidet.

Det ble arrangert to større innspillmøter relatert til arbeidet:

- Møteplass for byutvikling 23.08.16.
- Felles politisk verksted 13.01.17

Forslag til strategi for næringsarealer ble lagt frem for Grenlandsrådet 24.11.17. Forslaget ble vedtatt og deretter oversendt grenlandskommunene og fylkeskommunene for videre behandling. Forslaget ble vedtatt i grenlandskommunene i første kvartal i 2018. Strategi for næringsarealer foreligger som vedlegg 10.

Strategi for næringsarealer har samme visjon og hovedmål som ny SNP for Grenland. Strategien setter følgende mål for næringsarealer:

1. Kommunene og fylkeskommunene skal ha en offensiv og positiv holdning til dem som ønsker å etablere seg eller videreutvikle sin virksomhet i Grenland.
2. Grenland skal ha et variert utvalg av ledige arealer med ulike kvaliteter egnet for ulike typer virksomheter.
3. Næringsarealene skal være klare når bedriftene etterspør dem (hyllevare).
4. Næringsarealene skal tilfredsstillende næringslivets lokaliseringskriterier.
5. Strategien for næringsarealer skal bygge videre på føringer og målsettinger fra ATP-Grenland, ATP-Telemark og Bypakke Grenland.

Strategiske grep knytter seg til følgende satsingsområder:

- Industrien, høgskolen, sykehuset og datasenter
- Småindustri og tjenesteyting
- Distribusjonssenter
- Fortetting
- Synlighet
- Infrastruktur

Realisering av strategi for næringsarealer krever innsats av alle parter. Rollene til den enkelte aktør er beskrevet i strategidokumentet. Oppsummert peker felles strategi for næringsarealer på hvilke næringer Grenland skal ha oppmerksomhet på, hvor disse bør lokaliseres og hvem har ansvaret for gjennomføring og oppfølging. Strategien skal ligge til grunn for videre felles innsats og arbeid for næringsutvikling i regionen og i nærings- og planarbeid i kommunene.

3.3.2 Etablering av kartverktøy for presentasjon av næringsarealer

I prosjektet er det lagt ned et betydelig arbeid i å kartlegge alle regionens næringsarealer med utnyttelse, egnethet osv. For å gjøre arbeidet mest mulig tilgjengelig for innbyggere, og næringsdrivende i og utenfor Grenland, var det behov for å etablere en brukervennlig web-basert innsynsløsning.

Ulike eksisterende løsninger ble vurdert, før valget til slutt falt på Arealguiden. Arealguiden er en portal Greater Stavanger har utviklet som viser en oversikt over regionens næringsarealer. Her finner man tomter og lokaler som møter bedriftens spesifikke behov, både når det gjelder type areal, avstand til flyplass, tilgang til kai og lignende. Dessuten får alle kommunene i regionen vist frem sine kvaliteter som lokaliseringssted. Ved at de ulike områdene har lenker til eiendomsaktører som tilbyr tomter eller lokaler, kan bedrifter enkelt komme i kontakt med selger.

For å kunne ta i bruk dette kartverktøyet ble det gjennomført et forberede arbeid, herunder innsamling av mer detaljert informasjon om de ulike arealene i Grenland, innføring i bruk av portal og registrering av informasjon om arealer i portalen. Etter at kartverktøyet ble tatt i bruk har aktiviteten i arbeidet vært orientert mot utvikling av portalen, samt synliggjøring av arealer i Grenland og tjenesten.

3.3.3 Pilotprosjekt for fortetting av næringsarealer og forstudie om næringsutvikling i sentrum
Som et resultat av de årlige budsjettprosessene i Stortinget ble tilskuddet i 2017 lavere enn først antatt. KMD ba regionene vurdere hvorvidt reduksjonen kunne dekkes gjennom økt egenfinansiering eller om det var behov for å justere prosjektets innhold og finansieringsplan. Grenlandsregionen valgte da å justere prosjektplanen. Pilotprosjekt for fortetting av næringsarealer og forstudie om næringsutvikling i sentrum ble tatt ut, og er ikke gjennomført. Dette er gjort rede for i tidligere rapporteringer til KMD.

3.4 Presisering av eventuelle endringer underveis i gjennomføringen av delprosjektet

Arbeidet med strategi for næringsarealer har tidvis vært noe forsinket. Dette har flere årsaker:

- Forankringen av kartleggingsarbeidet ble satt på vent til etter valget høsten 2015. For å intensivere arbeidet ble det leid inn prosjektbistand.
- Politiske signaler om at det måtte forventes omfattende kunnskapsbygging om dette temaet på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivå for å kunne vedta en omforent strategi.
- Konkretisering rundt prosjektets leveranser. Det var krevende å få på plass en omforent forståelse mellom partene i prosjektet av hva strategi for næringsarealer skulle svare ut, på hvilket detaljeringsnivå strategien skulle være og hvor langt strategien skulle gå på konkrete løsninger for gjennomføring og tilretteliggning av næringsarealer.

Det har også vært behov for organisatoriske endringer i delprosjektet:

- Fylkesrådmannen tok over som fast leder av styringsgruppa for delprosjektet fra fase 2.
- Transportetatene (Statens vegvesen og jernbaneverket) ble invitert med i prosjektet når det gikk over fra kartlegging til strategifase.
- Prosjektets prosjektmål, effektmål, organisering og framdrift ble endret etter Grenlandsrådets føringer til prosjektet ble vedtatt i møte 25.11 2016:

- o «Prosjektet ledes av Grenlandskommunene.
- o ViG har tett dialog med Grenlandskommunene om behov og muligheter for næringsarealer.
- o Utvikling av næringsarealer skjer gjennom kommunale prosesser, men i samspill med de øvrige kommunene og fylkeskommunen.
- o Grenlandsrådet behandler strategi for næringsarealer».

Det ble bestemt at strategien for næringsarealer ikke skulle være bindende iht plan og bygningsloven, men gi veiledning til best mulig næringsutvikling i Grenland og innspill til eventuelle endringer i regionale planer. Innspillene innebar at prosjektlederansvaret, som frem til slutten av 2016 var plassert hos Telemark fylkeskommune, fremover ble delt med en representant fra kommunene v/sekretær for Grenlandsrådet og en representant fra kommunens næringssselskap Vekst i Grenland (ViG).

Endringene er gjort rede for i tidligere delrapporteringen til KMD.

Arbeidet med etablering av kartverktøy har fulgt prosjektplan og planlagt fremdrift.

4. Gjennomføring av delprosjekt 3 – Deltakelse som pilotregion i «Skandinavisk vekstkultur – tillit som vekstfaktor»

Delprosjekt 3 gjelder deltakelse som pilotregion i Telemarksforskings prosjekt «Skandinavisk vekstkultur – tillit som vekstfaktor». Prosjektet bygger på en hypotese om at vekst i bosetting og/eller i arbeidsplasser kan skyldes god eller dårlig vekstkultur. Vekstkultur skapes av holdninger, verdier og samspillmønstre på stedet.

4.1 Mål for delprosjektet:

Grenlands hovedmål med deltakelse i prosjektet har vært å tilegne kunnskap som ville være nyttig i kommunene og regionens arbeid for å styrke attraktiviteten som næringsregion. Denne type kunnskap ble også sett som svært nyttig i regionens arbeid med kommunereformen.

4.2 Organisering av delprosjektet:

Prosjekt «Skandinavisk vekstkultur – tillit som vekstfaktor» ble gjennomført i regi av Telemarkforskning. Grenlandssamarbeidet har hatt ansvaret for Grenlands deltakelse som pilotregion, i tett dialog med Vekst i Grenland IKS.

4.3 Aktiviteter i delprosjektet:

I forbindelse med Grenlands deltakelse i prosjektet som caseregion, ble det utarbeidet en survey som skulle inngå i Telemarkforskningens videre teoriutvikling. Inkludert i prosjektet var levering av en forenklet regional analyse for Grenland. Grenlandssamarbeidet og Vekst i Grenland bistod Telemarkforskning i gjennomføringen av surveyen.

Det ble i tillegg gjennomført en rekke casesamlinger i regi av Telemarkforskning i 2015-2017. Grenlandssamarbeidet og/eller Vekst i Grenland deltok på samtlige samlinger.

Rapporten fra den gjennomførte surveyen og regionale analysen for Grenland foreligger som vedlegg 11 og 12.

4.4 Presisering av eventuelle endringer underveis i gjennomføringen av delprosjektet

Delprosjektet ble gjennomført etter fastsatt prosjekt- og fremdriftsplan. Etter prosjektets slutt fikk Grenlandsregionen tilbud om å gjennomføre en ny og videreutviklet survey. Grenlandsregionen har foreløpig besluttet å ikke gjenta surveyen.

5. Vurdering av oppnådde resultater

5.1 Vurdering av resultater i delprosjekt 1

Delprosjektets resultatmål var å utarbeide en ny SNP for Grenland. En ny SNP ble vedtatt av grenlandskommunene høsten 2016, og trådte i kraft fra 1.1.2017.

Ny SNP binder sammen de seks grenlandskommunenes næringsutviklingsarbeid, og bidrar til et samspill dem imellom. Planen legger rammene for det kommunale og regionale næringsutviklingsarbeidet, herunder Vekst i Grenlands oppgaver og aktiviteter. Ny SNP er sett å være et godt verktøy for kommunenes arbeid med å legge til rette for flere arbeidsplasser i Grenland.

5.2 Vurdering av resultater i delprosjekt 2

Gjennom delprosjekt 2 har det blitt utarbeidet et kartverktøy og en strategi for næringsarealer, i tråd med prosjektets resultatmål. Pilotprosjektet om fortetting av næringsarealer og forstudien om næringsutvikling i sentrum, ble tatt ut av prosjektet på bakgrunn av redusert tilskudd for 2017, og er ikke gjennomført.

Arbeidet med strategien har vært gjenstand for grundige kartlegginger og analyser som gir valg av prioriterte satsinger et godt fundament. Det er en styrke for strategien at det gjennom en omfattende prosess med deltakelse fra mange parter er oppnådd enighet om strategisk viktige næringsarealer og konkrete strategiske satsinger regionalt og lokalt. Videre gir forslag til ansvarsdeling i oppfølging av strategien klare føringer for samarbeidspartene. Fylkeskommunen og

de seks grenlandskommunene har behandlet strategien i sine politiske utvalg og vedtatt at strategi for næringsareal skal ligge til grunn for videre felles innsats og arbeid for næringsutvikling i regionen og i nærings- og planarbeid i kommunene. Arealguiden blir et viktig verktøy for det videre arbeidet.

5.3 Vurdering av resultater i delprosjekt 3

Gjennom delprosjekt 3 har regionen tilegnet seg kunnskap om tillitnivå i regionen og verdien av tillit. Dette er viktig kunnskap å ta med i regionens videre næringsutviklingsarbeid. Dessuten, Telemarkforskning har utviklet en meget god metode for å måle tillit. Dette kan Grenland ha bruk for på et senere tidspunkt.

5.4 Samlet vurdering av resultater i prosjektet «Mer vekst i Grenland» fase 2 og antatte langsiktige effekter

Delprosjektene har i all hovedsak nådd satte resultatmål. Ny SNP og strategi for næringsarealer i Grenland foreligger, kartverktøyet er på plass, og deltakelse som caseregion i prosjektet «Skandinavisk vekstkultur – tillit som vekstfaktor» er gjennomført. Som gjort rede for, er pilotprosjektet om fortetting av næringsarealer og forstudien om næringsutvikling i sentrum ikke gjennomført.

Ny SNP og strategi for næringsarealer er viktige verktøy for å på lengre sikt nå de satte effektmålene. Ny SNP er førende for grenlandskommunens videre arbeid med å styrke regionens arbeid med å tilrettelegge for flere arbeidsplasser. På samme måte er strategi for næringsarealer et viktig verktøy for grenlandskommunenes arbeid med å tilrettelegge for attraktive næringsarealer, i dag og på lang sikt.

Delprosjektene bygger opp under hovedprosjektet og det overordnede målet, om forsterket samspill mellom grenlandskommunene for å øke konkurransekraften som næringsregion. Gjennom de tre delprosjektene har grenlandskommunene arbeidet sammen om næringsutviklingsarbeidet. I årene som kommer vil oppfølgingsarbeidet binde kommunenes næringsutviklingsarbeid tett sammen. Et felles regionalt næringsutviklingsarbeid er sett å styrke Grenland som en attraktiv næringsregion.

Prosjektet ble gjennomført parallelt med kommunereformen. Kommunereformprosessen strandet. Det hadde innvirkning på arbeidet med prosjektet.

6. Vurdering av nytten av å delta i Byregionprogrammet

Deltakelse i Byregionprogrammet har vært av vesentlig betydning på flere måter.

Byregionprogrammet har gitt Grenland tilgang til en rekke viktige støttespillere som har hatt innvirkning på gjennomføringen av prosjektet. Disktrikssenteret har, gjennom sine nasjonale nettverkssamlinger og annen støtte, bidratt til inspirasjon og økt kunnskap om næringsmessige potensial og faktorer som bidrar til eller hindrer regional utvikling. Dessuten har deltakelse i et nasjonalt nettverk mellom byregioner gitt Grenland tilgang på erfaring og kunnskap fra andre norske regioner. Siden flere av deltakerregionene også har hatt et næringsutviklingsfokus i sine prosjekter, har dialog med disse vært svært relevant.

Næringsutvikling er kompleks og krevende. Finansieringen fra programmet har styrket regionens innsats i arbeidet med å utforme gode verktøy for regionens videre næringsutviklingsarbeid. Finansieringen har bidratt til å prosjektet har hatt nødvendige finansielle midler til å innhente kunnskap og gjennomføre gode prosesser. Samme innsats og fokus vært utfordrende uten finansiell støtte fra Byregionprogrammet.

Vi ønsker å rette en stor takk til Distriktssenteret og KMD for muligheten til å være en deltakerregion i Byregionprogrammet. Vi ønsker å benytte anledning til å påpeke viktigheten av tilgang på denne type finansielle virkemidler som muliggjør at regioner kan styrke sitt næringsutviklingsarbeid.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Samlet kostnadsoversikt m/budsjett for prosjektet «Mer vekst i Grenland» fase 2 per 1.9.18

Vedlegg 2: Revisors beretning vedrørende prosjektrekskap for «Mer vekst i Grenland» fase 2

Vedlegg 3: Rapport fra helhetlig næringsanalyse for Grenland, utarbeidet av Menon

Vedlegg 4-7: Rapporter fra omdømmeundersøkelse, utarbeidet av Ipsos

Vedlegg 8: Strategisk næringsplan for Grenland 2017-2020

Vedlegg 9: Sluttrapport – kartlegging av næringsarealer

Vedlegg 10: Strategi for næringsarealer i Grenland

Vedlegg 11: Rapport/tillitskart for Grenland, ifm. deltakelse i prosjektet «Skandinavisk Vekstkultur – tillit som vekstfaktor», utarbeidet av Telemarkforskning

Vedlegg 12: Rapport/regional analyse for Grenland ifm. deltakelse i prosjektet «Skandinavisk Vekstkultur», utarbeidet av Telemarkforskning